2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0262

Neteisėta medienos ruoša ES

2022 m. birželio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl neteisėtos medienos ruošos ES (2022/2523(RSP))

(2023/C 32/04)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 227 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 4, 191, 230 ir 258 straipsnius,

— atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos [1] (ES medienos reglamentas),

— atsižvelgdamas į 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos [2] (Buveinių direktyva),

— atsižvelgdamas į 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo [3] (Strateginio aplinkos vertinimo direktyvos),

— atsižvelgdamas į 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams [4] (toliau – Orhuso reglamentas),

— atsižvelgdamas į bylą dėl pažeidimo INFR(2020)2033, įtrauktą į Komisijos 2020 m. vasario 12 d. pažeidimų dokumentų rinkinį,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),

— atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatą „Naujoji 2030 m. ES miškų strategija. Tvari miškotvarka Europoje“ (COM(2021)0572),

— atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 17 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų prekių ir produktų tiekimo Sąjungos rinkai ir jų eksporto iš Sąjungos, kuriuo panaikinimas Reglamentas (ES) Nr. 995/2010 (COM(2021)0706), kuriuo siekiama pažaboti ES skatinamą miškų naikinimą ir alinimą,

— atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 15 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis ir kuria pakeičiama Direktyva 2008/99/EB (COM(2021)0851) ir į pridedamą komunikatą (COM(2021)0814),

— atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1767, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams [5],

— atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl neteisėtos medienos ruošos ES (O-000020/2022 – B9-0016/2022),

---

[1] OL L 295, 2010 11 12, p. 23.
[2] OL L 206, 1992 7 22, p. 7.
[3] OL L 197, 2001 7 21, p. 30.
[4] OL L 264, 2006 9 25, p. 13.
[5] OL L 356, 2021 10 8, p. 1.

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,

— atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi Peticijų komitetas gavo peticijas Nr. 0289/2015, 0625/2018, 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ir 1056/2021, kuriose reiškiamas susirūpinimas dėl didėjančio neteisėtos medienos ruošos masto ir padažnėjusių konkrečių praktikos, kuria kai kuriose valstybėse narėse pažeidžiami ES aplinkos teisės aktai, atvejų, įskaitant neteisėtą medienos ruošą paskutiniuose išlikusiuose Europos neliestuose miškuose ir sengirėse, ir raginama imtis prevencinių priemonių, siekiant sumažinti žalos aplinkai ir grėsmės žmonių gyvybei ir gerovei riziką ir mastą;

B. kadangi neteisėta medienos ruoša yra didžiulį susirūpinimą kelianti veikla, dėl kurios daroma žala aplinkai, nyksta biologinė įvairovė ir blogėja ekosistemos būklė, vyksta dykumėjimas ir dirvožemio degradacija, sukeliantys tokias gaivalines nelaimes kaip nuošliaužos, ir dėl šios veiklos buvo nuniokota arba nukentėjo ne viena tinklo „Natura 2000“ teritorija, taip pat neliesti miškai ir sengirės; kadangi dėl neteisėtos medienos ruošos gali išnykti saugomos rūšys ir konkrečios įvairių augalų ir gyvūnų rūšių buveinės, nes neteisėtą veiklą vykdantys subjektai nėra linkę laikytis teisės aktų, kuriais užtikrinama vertingų miškų išteklių apsauga;

C. kadangi, remiantis Europolo skaičiavimais, nusikaltimai aplinkai yra tokie pat pelningi kaip ir prekyba narkotikais, tačiau rizika, kad tokie nusikaltimai bus išaiškinti ir už juos bus skirta bausmė, yra daug mažesnė ([6]);

D. kadangi neteisėta medienos ruoša yra vienas iš pagrindinių miškų alinimo, miškų naikinimo ir klimato kaitos veiksnių ir prisideda prie prastėjančios oro kokybės; kadangi neteisėta medienos ruoša sudaro 15–30 proc. tarptautinės medienos gamybos ir sukelia papildomų pasekmių aplinkai, visuomenei ir ekonomikai; kadangi neteisėta medienos ruoša dažniausiai lieka nenustatyta, o tai trukdo ES imtis veiksmų siekiant Europos žaliojo kurso, Europos klimato teisės akto ir Biologinės įvairovės strategijos tikslų; kadangi neteisėta medienos ruoša labai dažnai vykdoma kai kuriuose kokybiškiausiuose ir geriausiai saugomuose ES miškuose;

E. kadangi neteisėtos medienos ruošos produktai Europos Sąjungoje parduodami kaip sertifikuota mediena ([7]); kadangi pagrindinės esamos sertifikavimo sistemos negali padėti visiškai įgyvendinti taikomų teisės aktų reikalavimų; kadangi pagrindinės sistemos, įvertintos 2021 m. liepos mėn. Komisijos ataskaitoje dėl miškų sektoriuje taikomų sertifikavimo ir tikrinimo sistemų, turi trūkumų, susijusių su jų teisėtumo apibrėžtimis, o jų teisiniai reikalavimai yra riboti taikymo srities požiūriu arba jų pobūdis yra dviprasmiškas; kadangi sistemomis sukuriamas sisteminis požiūris į patvirtinimo perdavimą visoje tiekimo grandinėje, tačiau jose dažniausiai nėra sisteminių galimybių tikruoju laiku arba kitaip patikrinti sandorių apimties, rūšių ir subjektų kokybinių ypatumų, todėl sistemos turi trūkumų, dėl kurių jos gali būti panaudotos manipuliavimui ir sukčiavimui; kadangi visose pagrindinėse sertifikavimo sistemose sunku nustatyti ir veiksmingai spręsti korupcijos problemas, o taikomos korupcijos atvejų nustatymo sistemos yra gana ribotos ir beveik neapima sukčiavimo rizikos ([8]);

F. kadangi miškai yra esminiai absorbentai, padedantys kovoti su klimato kaita;

G. kadangi neteisėta medienos ruoša turi didelį neigiamą socialinį ir ekonominį poveikį, įskaitant tai, kad dėl neteisėtos prekybos neteisėtai nukirsta mediena, kuria vėliau skatinamas nusikalstamumas ir kuri daro žalingą poveikį tvariai vietos plėtrai ir teisėtai veikiančioms įmonėms, iš vietos ir atsakingų bendruomenių atimamas pragyvenimo šaltinis; kadangi neteisėta medienos ruoša dažnai yra siejama su mokesčių slėpimu, kuriuo neteisėta medienos ruoša užsiimantiems asmenims sudaromos sąlygos mažinti miško produktų kainą, todėl iškraipoma rinka ir sudaromos nesąžiningos konkurencijos sąlygos; kadangi dėl neteisėtos medienos ruošos vyriausybės praranda su mokesčiais ir rinkliavomis susijusias pajamas, be to, dėl jos taip pat didėja miškotvarkos ir sandorių išlaidos; kadangi mediena dažnai ruošiama vienoje valstybėje narėje, o ja prekiaujama kitoje valstybėje narėje; kadangi didžiąja dalimi neteisėtai paruoštos medienos prekiaujama ir ji naudojama kaip teisėtai paruošta mediena;

([6]) https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/environmental-crime

([7]) Trumpame pranešime kompetentingoms institucijoms, įgyvendinančioms ES medienos reglamentą 2020 m. birželio – rugsėjo mėn., nustatyta: „Nors medieną, kurią VGSM tiekė IKEA, patvirtino Miškų priežiūros taryba (MPT), ataskaitoje nurodyta, kad daugiau nei pusė Didžiajame Byčkive 2018 m. balandžio – birželio mėn. nukirstos medienos neatitiko MPT standartų ir iš tiesų buvo nukirsta neteisėtai“.

([8]) Europos Komisija, „Miškų sektoriuje ir medienos produktams taikomų sertifikavimo ir tikrinimo sistemų tyrimo ataskaita“ (angl. *Report: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products*), 2021 m. liepos mėn.

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

H. kadangi trūksta nuoseklių, suderintų ir palyginamų duomenų apie ES medienos ruošą, taip pat bendros neteisėtos medienos ruošos sąvokos apibrėžties;

I. kadangi kai kuriais atvejais neteisėtos medienos ruošėjai smurtavo prieš miškininkus, girininkus, teisėsaugos pareigūnus, aplinkos aktyvistus ir tiriamosios žurnalistikos žurnalistus ir pranešta apie ne mažiau kaip šešis žuvusius tokius asmenis, įskaitant daugybę smurto prieš asmenis, atsakingus už miškų apsaugą, ir jų bauginimo atvejų;

J. kadangi kyla problemų dėl to, kad nėra tarptautiniu mastu pripažintos veiklos, kuriai taikoma „neteisėtos medienos ruošos“ sąvoka, apibrėžties; kadangi šis aiškumo trūkumas yra rimta teisinė spraga;

K. kadangi korupcija ir sukčiavimas yra pagrindinės neteisėtos medienos ruošos paskatos, todėl trūksta vykdymo užtikrinimo ir baudžiamumo; kadangi dėl šios priežasties taip pat daugėja įvairios nusikalstamos veiklos, pvz., konfliktų finansavimo ir pinigų plovimo; kadangi ES privalo imtis veiksmų, kad sustabdytų neteisėtą medienos ruošą ir miškų naikinimą bei pažabotų prekybą neteisėtai nukirsta mediena ir medienos produktais;

L. kadangi, pasak Eurojusto, nusikaltimai aplinkai tapo ketvirta pagal dydį nusikalstama veikla tarptautiniu lygmeniu;

M. kadangi ES medienos reglamente nustatytos medienos ir medienos produktų pateikimo rinkai taisyklės, kurios turėtų padėti užkirsti kelią neteisėtai medienos ruošai; kadangi Komisija ketina panaikinti ES medienos reglamentą priimdama pasiūlymą dėl reglamento dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų prekių ir produktų tiekimo Sąjungos rinkai ir jų eksporto iš Sąjungos; kadangi Europos Sąjunga turėtų remti valstybes nares tais atvejais, kai kovojant su miškus naikinančiais nusikaltimais ir organizuotu nusikalstamumu trūksta gero valdymo, ir skatinti aplinkos apsaugą, įskaitant miškų apsaugą ir tvarią miškotvarką pagal 2008 m. lapkričio 19 d. Direktyvą 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę ([9]), taip pat laikantis Europos žaliojo kurso, Biologinės įvairovės strategijos, Nulinės taršos veiksmų plano ir Žiedinės ekonomikos veiksmų plano tikslų;

N. kadangi dėl neteisėtos veiklos atsiranda netvari praktika, mažėja miškų vertė ir prastėja įvairių miškų teikiamų aplinkos, ekonominių ir socialinių paslaugų kokybė, o tai lemia tiesioginį miškų naikinimą ir alinimą;

O. kadangi neteisėta medienos ruoša yra susijusi su žmogaus teisių pažeidimais ir smurtu, taip pat su nusikaltimais, susijusiais su sukčiavimu ir korupcija, pvz., pinigų plovimu ir mokesčių slėpimu;

P. kadangi prieš valstybes nares dėl tariamo ES teisės aktų šioje srityje neįgyvendinimo pradėtos kelios pažeidimo nagrinėjimo procedūros;

Q. kadangi pagal Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir įvairius kitus valstybių narių administruojamus fondus miškų savininkai dabar gali gauti kompensacijas už miško ir aplinkos bei klimato paslaugas, paramą miškų išsaugojimui, atkūrimui ir apsaugai ir kompensacijas už „Natura 2000“ teritorijas, taip pat už priežiūrą ir veiklą, kuria didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir vertė aplinkai;

R. kadangi valstybių narių miškotvarkos planai turėtų atitikti priemones, kurios yra būtinos biologinei įvairovei miškuose apsaugoti ir atkurti, be to, jie turėtų būti prieinami visuomenei; pažymi, kad ne visuose „Natura 2000“ teritorijų valdymo planuose pripažįstama aiški neliestų miškų ir sengirių vertė ir kad saugomų miškų išsaugojimo priemonėmis nevisiškai užkertamas kelias medienos ruošai, o tai gali būti nesuderinama su ilgalaikiu neliestų miškų ir sengirių išsaugojimu;

1. primygtinai ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti esamuose ES aplinkos teisės aktuose nustatytus įpareigojimus ir jų laikytis; ragina Komisiją veikti greičiau, veiksmingiau ir skaidriau, įskaitant nuolatinę atvejų stebėseną, ir tęsti pažeidimo nagrinėjimo procedūras siekiant ištaisyti visus reikalavimų nesilaikymo atvejus; ragina Komisiją skirti pakankamai išteklių, kad būtų išspręstos esamos dėl vėlavimo kylančios problemos; mano, kad pakankamas kvalifikuotų darbuotojų skaičius ir ištekliai yra būtina sėkmingo ES politikos įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo sąlyga;

([9]) OL L 328, 2008 12 6, p. 28.

2. pažymi, kad neteisėta medienos ruoša vis dar yra ES problema; reiškia susirūpinimą dėl neigiamo neteisėtos medienos ruošos atvejų poveikio Europos miškams, laukinėms buveinėms, vidaus rinkai ir ES klimato politikai; ragina Komisiją ir valstybes nares atlikti išsamų socialinių ir ekonominių tokio reiškinio priežasčių vertinimą ir visapusiškai įgyvendinti atitinkamus ES ir nacionalinės teisės aktus, siekiant veiksmingai parengti konkrečias ir tiesiogines kovos su neteisėta medienos ruoša priemones, taip užkertant kelią neteisėtos medienos ruošos tendencijų įsigalėjimui, atsižvelgiant į direktyvose, kuriomis reglamentuojami gamtos klausimai, įtvirtintas pareigas ir Biologinės įvairovės strategijoje nustatytus tikslus, kuriems pritarė valstybėse narės; nerimauja, kad dėl kylančių žaliavų ir energijos kainų ir nulinio tarifo, taikomo biomasės išmetamiems teršalams pagal apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, miškams galėtų būti daromas tvarumo lygį viršijantis poveikis, įskaitant neteisėtos medienos ruošos poveikį, nes didelė pelno marža atsveria aplaidumo riziką, kartu atsižvelgiant į esamas ES atokiose ir kaimo vietovėse gyvenančių žmonių socialines ir ekonomines sąlygas;

3. reiškia susirūpinimą dėl to, kad didėjantis neteisėtos medienos ruošos mastas ES trukdys siekti Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės strategijos ir miškų strategijos tikslų, nes dėl šios priežasties nepavyks apsaugoti unikalios ekologinės įvairovės ir paskutinių išlikusių neliestų miškų ir sengirių, atkurti ir išsaugoti natūralių buveinių ir augalijos bei gyvūnijos rūšių, be to, bus pakenkta tikslų, susijusių su veiksmingai ir griežtai saugomomis teritorijomis, įgyvendinimui;

4. pažymi, kad dėl miškų naikinimo išmetama 20 proc. visame pasaulyje išmetamo anglies dioksido kiekio; nerimauja dėl neigiamo poveikio, kurį neteisėta medienos ruoša turi dykumėjimui, dirvožemio degradacijai ir tokiems reiškiniams kaip potvyniai; pažymi, kad miškų naikinimas taip pat yra susijęs su daugybės rūšių, kurios dėl neteisėtos medienos ruošos praranda savo buveines, išnykimu;

5. ragina valstybių narių prokurorus ir kompetentingas institucijas, visapusiškai laikantis teisės aktų, tirti visus neteisėtos medienos ruošos, taip pat neteisėtos medienos vežimo, sandėliavimo, platinimo ir pardavimo atvejus;

6. pažymi, kad siekiant tvarios miškotvarkos, miškų apsauga ir išsaugojimas, pagrįstas išmatuojamais rodikliais ir ribinėmis vertėmis, yra vienas svarbiausių būsimos Europos miškininkystės aspektų; pritaria nustatytai gamtiškojo sertifikavimo sistemai, kuria siekiama išlaikyti visapusišką biologinę įvairovę, užtikrinti ilgalaikį našumą ir atsparumą ir reaguoti į aplinkos, ekonomikos ir visuomeninius išbandymus;

7. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis reikiamų priemonių, kad būtų vykdoma išsami kontrolė siekiant atsekti Europos įmonių naudojamą medieną, siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi ES medienos reglamento;

8. tvirtai pabrėžia, kad Komisija turėtų užtikrinti, kad pagal nacionalinius strateginius planus būtų skiriama pakankamai lėšų, kurios būtų skiriamos biologinei įvairovei atkurti labiausiai nuo neteisėtos medienos ruošos nukentėjusiose teritorijose; primena, kad pagal 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos valstybės narės ne mažiau kaip 10 proc. metinių išlaidų pagal savo daugiametę finansinę programą turėtų skirti biologinei įvairovei; apgailestaudamas pažymi, kad biologinės įvairovės finansavimo tikslas kai kuriose valstybėse narėse yra gerokai mažesnis, palyginti su sutartu 10 proc. rodikliu;

9. apgailestauja dėl to, kad pagal tvarią miškotvarką kaip pageidaujamos miškų būklės lyginamieji standartai dar nėra apibrėžtos ribinės vertės ar intervalai, taip pat nėra pakankamai kriterijų, susijusių su ekosistemų būkle, biologine įvairove ir klimato kaita; todėl prašo nustatyti naujus įgyvendinamai tvariai miškotvarkai reikalingus rodiklius ir ribines vertes;

10. ragina visas valstybes nares užtikrinti, kad medienos atsekamumo sistemos visapusiškai veiktų, o nuobaudos miškininkystės srityje būtų proporcingos ir kad jas taikant būtų veiksmingai atgrasoma nuo neteisėtos medienos ruošos; ypač nerimauja dėl to, kad dabartinės baudos nėra proporcingos medienos produkcijos vertei ir kad veiklos vykdytojams kartais skiriamos tik simbolinės baudos arba labai mažos administracinės nuobaudos; ragina valstybes nares suteikti priemones už miškininkystę atsakingoms nacionalinėms institucijoms, kad jos pagerintų savo veiklą, prireikus padidinti teisėsaugos pareigūnų skaičių, siekiant veiksmingai vykdyti teisinius veiksmus ir, remiantis policijos surinktais arba trečiųjų šalių policijai perduotais įrodymais, pradėti baudžiamąsias bylas dėl neteisėtos medienos ruošos atvejų; atliekant Aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonių direktyvos peržiūrą, ragina numatyti galimybę pradėti baudžiamąsias bylas, be kita ko, ir privatiems asmenims;

11. ragina valstybes nares dalytis geriausia teisėsaugos institucijų patirtimi, siekiant stiprinti kovą su visa susijusia neteisėta praktika;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

12. ragina valstybes nares užtikrinti, kad visuomenė pagal Orhuso konvenciją galėtų susipažinti su informacija apie aplinką, taip pat kad visuomenė galėtų dalyvauti sprendimų priėmimo ir teisingumo užtikrinimo, susijusio su miškotvarkos planais, procese;

13. pažymi, kad reikia teisingai įvertinti miškotvarkos planų poveikį aplinkai, o valstybės narės turėtų atlikti tų miškotvarkos planų, kurie neatitinka nacionalinės teisės aktų, peržiūrą;

14. apgailestauja dėl išpuolių prieš miškininkus, girininkus, teisėsaugos pareigūnus, aplinkos aktyvistus ir tiriamosios žurnalistikos žurnalistus, įskaitant mirtinus išpuolius, ir primena, kad šiuos išpuolius neretai vykdo pavieniai asmenys arba gerai organizuotos ir gerai pasirengusios grupuotės, kurios užsiima neteisėta medienos ruoša ir vis dažniau griebiasi smurto bei pasikartojančių bauginimo priemonių;

15. ragina nacionalines ir ES institucijas imtis atgrasomų ir griežtų veiksmų siekiant užtikrinti visapusišką nacionalinių ir ES aplinkos teisės aktų laikymąsi; pažymi, kad procedūriniai trūkumai ir patikrinimų stoka prisideda prie mažesnio praktinio Medienos reglamento veiksmingumo; primygtinai ragina ES teisės aktų leidėjus pasinaudoti derybų dėl pasiūlymo dėl reglamento dėl produktų, neturinčių įtakos miškų naikinimui (COM(2021)0706)), galimybe, kad būtų galima pasinaudoti patirtimi, įgyta įgyvendinant ir vykdant ES medienos reglamentą, bei pagerinti valstybių narių kompetentingų institucijų padėtį, patobulinti nuostatas dėl jų atliekamų patikrinimų kiekio ir kokybės, jų santykių ir sąveikos su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir kitomis nacionalinėmis institucijomis bei Komisija; ragina valstybes nares griežtai įgyvendinti galiojančių atitinkamų teisės aktų nuostatas uždraudžiant naudoti ir ES rinkai pateikti neteisėtai paruoštą medieną; ragina neteisėtą medienos ruošą prilyginti nusikalstamai veikai, už kurią būtų skiriamos atitinkamos baudžiamosios sankcijos, ir įtraukti ją į peržiūrėtos Direktyvos dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę taikymo sritį, taip pat ragina stiprinti Europos bendradarbiavimą, siekiant kovoti su neteisėta medienos ruoša; ragina neteisėtą medienos ruošą visose valstybėse narėse vienodai apibrėžti kaip nusikaltimą aplinkai, siekiant užtikrinti, kad už tuos pačius su neteisėta medienos ruoša susijusius pažeidimus visoje ES būtų taikomos tos pačios procedūros ir bausmės;

16. pabrėžia prevencinių priemonių svarbą siekiant riboti neteisėtos medienos ruošos žalą aplinkai ir ekonomikai bei grėsmę žmonių gyvybei; pripažįsta, kad pastaruoju metu padaryta tam tikra pažanga valstybių narių lygmeniu: turima informacijos apie geresnį medienos atsekamumą ir nacionalinės teisės aktuose numatytų bausmių peržiūrą bei sugriežtinimą siekiant kovoti su neteisėta medienos ruoša; pabrėžia, kad būtina parengti tinkamus aplinkos vietovių, kurių būklė yra pablogėjusi, atkūrimo planus susijusiose valstybėse narėse; primena, kad koordinuotas Europos požiūris ir prevencijos priemonės gali padėti kovoti su neteisėta medienos ruoša; ragina Komisiją gerinti savo miškų stebėsenos sistemų kokybę ir visapusiškumą, kad būtų galima daryti tvirtas išvadas dėl tinklui „Natura 2000“ priskirtų miškotvarkos planų veiksmingumo; pažymi, jog tam, kad būtų užtikrintas veiksmingas su tinklu „Natura 2000“ susijusių priemonių vertinimas, vykdant stebėseną reikėtų rinkti daugiau duomenų apie tinklui priklausančias ir nepriklausančias teritorijas ir apie išsaugojimo valdymo kokybę;

17. ragina Komisiją persvarstyti ES medienos reglamentą, kad jis būtų taikomas ir visai medienai ir visiems medienos produktams, parduodamiems Europos rinkoje, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ir išvengti nesąžiningos konkurencijos;

18. pažymi, kad visuomenė itin domisi kova su neteisėta medienos ruoša, kaip, be kita ko, matyti iš Peticijų komiteto nagrinėtų peticijų Nr. 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ir 1056/2021, kuriose smerkiama intensyvesnė neteisėta medienos ruoša, kurią dažnai lemia prastas ES teisės aktų vykdymo užtikrinimas saugomose teritorijose arba sustabdytas palydovinio stebėjimo sistemų veikimas, taip pat didėjantis agresijos prieš miško darbuotojus, aktyvistus ir žurnalistus atvejų skaičius;

19. ragina valstybes nares priimti tinkamas teisėsaugos priemones, siekiant kovoti su neteisėta medienos ruoša, ir apsaugoti aplinkos gynėjus, žurnalistus bei pranešėjus; ragina valstybes nares imtis būtinų priemonių, kuriomis būtų užkertamas kelias teisminėms institucijoms nutraukti su neteisėta medienos ruoša susijusias bylas; pripažįsta aktyvų pilietinės visuomenės, įskaitant nevyriausybines organizacijas ir aplinkos gynėjus, vaidmenį ir dalyvavimą propaguojant klimato politika ir biologinės įvairovės apsauga grindžiamą požiūrį į klimato politiką bei ragina ES remti šią veiklą; pabrėžia, kad būtina užtikrinti pilietinės visuomenės dalyvavimą įgyvendinant Paryžiaus susitarimo 13 straipsnyje nustatytą skaidrumo užtikrinimo sistemą;

20. ragina Komisiją imtis pasaulio lyderės vaidmens kovojant su neteisėta medienos ruoša ir skatinti įgyvendinti bendrą, aiškią ir tarptautiniu mastu pripažįstamą veiklos, kuri patenka į neteisėtos medienos ruošos koncepciją, apibrėžtį, siekiant pašalinti dabartines teisines spragas, kurios sudaro sąlygas nesilaikyti standartų; kaip pirmą žingsnį, palankiai vertina pasiūlymą dėl Reglamento dėl produktų, neturinčių įtakos miškų naikinimui;

21. ragina Komisiją ir valstybes nares dažnai įvertinti prieinamus duomenis, remiantis stebėsena vietoje ir nuotolinio aptikimo technologijomis, pvz., palydoviniais visų „Natura 2000“ miškingų vietovių vaizdais, siekiant imtis atitinkamų priemonių, įskaitant pažeidimo nagrinėjimo procedūrų pradėjimą, kai randama įrodymų apie šioms vietovėms padarytą žalą arba jų sunaikinimą, ir viešai paskelbti apie šiuos vertinimus ir priemones; pažymi, kad palydoviniai vaizdai yra veiksmingesni, jei naudojami su vietoje gautais duomenimis, todėl nereikėtų nepaisyti vietoje gautų duomenų; ragina valstybes nares ištaisyti saugomoms miškų buveinėms arba saugomoms miškų rūšių buveinėms, esančioms „Natura 2000“ teritorijose, kurios nukentėjo nuo miškų naikinimo ir neteisėtos medienos ruošos, padarytą žalą;

22. pažymi, kad Komisija turi stiprinti atitiktį ES teisei; supranta, kad prievolė įrodyti pažeidimo buvimą tenka Komisijai, kuri pažeidimo nagrinėjimo bylose negali remtis jokiomis prielaidomis; tačiau pažymi, kad nors Komisija patvirtino, kad teisingas Sąjungos taikymas išlieka prioritetu, tačiau iš kai kurių nagrinėjamų pažeidimo bylų trukmės, nepaisant to, kad Komisija turi pakankamai įrodymų, matyti kitaip; pareiškia, kad sistemingas ir nuolatinis darbuotojų trūkumas už aplinką atsakingame Komisijos generaliniame direktorate tuo metu, kai aplinkos teisės aktai yra dažniausiai pažeidžiami teisės aktai, o pagal Europos žaliąjį kursą šiam direktoratui patikėta įgyvendinti naujas iniciatyvas, atspindi neatsakingą požiūrį; apgailestauja dėl to, kad nepakeičiamas turtas prarandamas dėl Komisijos neveikimo ir sumažinto ES aprūpinimo darbuotojais biudžeto; siūlo Komisijai ir valstybėms narėms tiksliai nustatyti savo prioritetus;

23. ragina Komisiją sistemingai panaudoti visus prieinamus technologinius pokyčius, pvz., nuotolinio aptikimo technologijas, siekiant užtikrinti visapusišką ES medienos reglamento laikymąsi ir taip sugebėti išsamiai įvertinti Europos miškų būklę;

24. ragina Komisiją, Tarybą ir valstybes nares imtis reikiamų priemonių ir inicijuoti bei plėtoti policijos bendradarbiavimą, į kurį įsitrauktų visų valstybių narių kompetentingos institucijos, siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms miškininkystės ir šios veiklos pagrindu vykdomos prekybos mediena srityse, tokias veikas nustatyti ir tirti; pažymi, kad Komisija, Taryba ir valstybės narės turėtų sistemingai vertinti policijos bendradarbiavimo veiksmingumą ir jį nuolat gerinti;

25. ragina Komisiją ir Tarybą atidžiai vertinti galimas neigiamas pasekmes, kurias ES miškams gali turėti miškų biomasės, kaip energijos paskatos, skatinimas, ypač atsižvelgiant į derybas dėl Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį ir Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos ([10]) (RED III) peržiūrą;

26. prašo Komisijos remti valstybių narių dalijimąsi geriausia patirtimi kovojant su neteisėtos medienos ruošos reiškiniu ir jo pasekmėmis, įskaitant dalijimąsi patirtimi, susijusia su žaliaisiais viešaisiais pirkimais ir skaidrumu vartotojų atžvilgiu tiek, kiek tai susiję su neteisėtai paruošta mediena prekiaujančių bendrovių pavadinimais;

27. ragina Komisiją išlikti budriai atsižvelgiant į tinkamą ES medienos reglamento, Buveinių direktyvos, Strateginio aplinkos vertinimo direktyvos ir Laukinių paukščių apsaugos direktyvos ([11]), taip pat Orhuso reglamento įgyvendinimą, nes ES aplinkos teisės aktų įgyvendinimo spragos gali tapti galimybe daryti nusikaltimus aplinkai; pažymi, kad dėl pažeidimų gali kilti ekologinės katastrofos, pvz., dirvožemio degradacija ir erozija, žemės nuošliaužos, potvyniai, unikalių laukinių rūšių išnykimas, miškų naikinimas ir paskutinių išlikusių neliestų miškų ir sengirių ES išnykimas;

28. ragina Komisiją peržiūrėti dabartines teisės aktų problemas ir pagerinti savo kontrolę, siekiant pašalinti bet kokias teisines spragas, dėl kurių sudaromos galimybės ES naudoti neteisėtai paruoštą medieną, kaip matyti iš dabartinių metodų, kuriuos taikant teisėtai nukirsta mediena maišoma su neteisėtai nukirsta mediena, siekiant patvirtinti tokios medienos kilmę;

29. ragina Komisiją panaudoti savo prekybos politiką, siekiant tarptautiniu lygmeniu pažaboti neteisėtą medienos ruošą; pažymi, kad neteisėtai paruoštos medienos importas iš ne ES šalių iškraipo Europos rinką ir sukuria nesąžiningą padėtį Europos gamintojų atžvilgiu; primena, kad šios neteisėtos medienos naudojimas taip pat kenkia bendruomenėms, kuriose ji kertama, be to, skatinama toliau naudoti neteisėtai nukirstą medieną ir visi su tuo susiję nusikaltimai; palankiai vertina Komisijos pasiūlyme dėl reglamento dėl produktų, neturinčių įtakos miškų naikinimui, pasiūlytą privalomų deramo patikrinimo taisyklių rinkinį, skirtą įmonėms, kurios nori ES rinkai pateikti tam tikras prekes;

([10]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

([11]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

30. pažymi, kad svarbu įgyvendinti projektus, kuriais siekiama skatinti gamtiškesnę miškotvarką ir aplinkos apsaugą, atkūrimą ir išsaugojimą kartu remiant nuo miško išteklių priklausomas bendruomenes, šiuo tikslu kuriant trumpas tiekimo grandines ir ekoturizmą; siūlo plėtoti demokratinę miškotvarką ir projektus glaudžiai bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis, palaikančiomis glaudų ryšį su suinteresuotosiomis šalimis ir vietos bendruomenėmis, kurias tiesiogiai ir netiesiogiai labiausiai paveikia aplinkos pokyčiai ir neigiamos didelio masto medienos gamybos bei prekybos ja socialinės ir ekonominės pasekmės;

31. ragina ES ir valstybes nares toliau nagrinėti bendradarbiavimo kovojant su neteisėta miško ruoša ir užkertant jai kelią galimybes; rekomenduoja Komisijai sukurti valstybių narių bendradarbiavimo platformą, kurioje jos galėtų kurti ir toliau tobulinti nacionalines skaitmenines miškų stebėsenos priemones, pranešti apie neteisėtos medienos ruošos atvejus ir turėtų galimybę greitai imtis veiksmingų tarpvalstybinių intervencinių kovos su neteisėta medienos ruoša veiksmų;

32. ragina valstybes nares prisiimti savo pagrindinę atsakomybę už aplinkos apsaugą, įskaitant miškus, ir užtikrinti miškininkų saugumą; primena, kad korupcija valdžios institucijose lieka svarbiu veiksniu, lemiančiu nebaudžiamumą neteisėtos medienos ruošos ir nusikaltimų, vykdomų aplinkos aktyvistų atžvilgiu, atvejais;

33. ragina valstybes nares kuo labiau suderinti savo taisykles dėl neteisėtai nukirstos medienos kontrolės, siekiant užkirsti kelią neteisėtos medienos platinimo maršrutų išnaudojimui pagal valstybių narių, kuriose trūksta kontrolės, teisės aktus;

34. ragina prokurorus, tyrėjus, girininkus ir finansų specialistus suvienyti jėgas ir patirtį, siekiant greitai ir sėkmingai nustatyti, tirti organizuotus nusikaltimus ir užkirsti jiems kelią;

35. primena, kad ES lėšos gali būti panaudotos kompensuojant už miško ir aplinkos ir klimato paslaugas, didinant miškų ekosistemų atsparumą ir vertę aplinkai, miškų atkūrimą, išsaugojimą ir apsaugą, taip pat kompensuojant už „Natura 2000“ miško teritorijas, įskaitant mažų miškų savininkus;

36. siūlo nustatyti reguliarią stebėseną (įskaitant saugumo / policijos patrulių pajėgas ir stebėjimą iš oro) miškuose ir vietovėse, iš kurių vežama mediena, arba kai gaunama pranešimų apie neteisėtą medienos ruošą arba neteisėtai paruoštos medienos vežimą ir prekybą ja; pabrėžia, kad būtina didinti policijos informuotumą apie neteisėtos medienos ruošos nusikaltimą, ir ragina valstybes nares rengti specialius teisėsaugos pareigūnams skirtus mokymus, kad jie būtų aprūpinti praktinėmis priemonėmis, ir suteikti jiems įgūdžių ir žinių, kurios reikalingos, kad jie galėtų užkirsti kelią neteisėtos medienos ruošos veiklai, ją nustatyti ir vykdyti jos baudžiamąjį persekiojimą, taip pat apsaugoti aplinkos aktyvistus, pranešėjus apie pažeidimus ir už miškotvarką atsakingus darbuotojus; ragina valstybes nares bendradarbiauti siekiant užtikrinti pažangų išteklių naudojimą siekiant užkirsti kelią neteisingam šios priemonės įgyvendinimui;

37. primena, kad neteisėta medienos ruoša neretai būna susijusi su kitokio pobūdžio nusikaltimais, pvz., su neteisėta prekyba, korupcija, sukčiavimu, pinigų plovimu ir kt., kurie vis dažniau įgyja tarpvalstybinį mastą; todėl pabrėžia būtinybę tiriant sunkius kitokio pobūdžio nusikaltimus informaciją apie neteisėtą medienos ruošą laikyti esmine ir dalytis šia informacija su Europolu, siekiant palengvinti tarpvalstybinių tyrimų eigą;

38. pabrėžia, kad ES aplinkos prokuroro pareigybės įsteigimas išplečiant Europos prokuratūros įgaliojimus pagal SESV 86 straipsnio 4 dalį yra būdas pagerinti ES aplinkos teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą ir kovoti su sunkiais tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimais aplinkai;

39. ragina Komisiją skirti finansavimą kovai su neteisėta medienos ruoša;

40. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu padidinti skaidrių ir kokybiškų duomenų prieinamumą ir atkreipia tinkamą dėmesį į naujos ES miškų strategijos tikslą gerinti suderintų duomenų rinkimą šiuo atžvilgiu; mano, kad kliovimasis esamomis struktūromis, ypač nacionaliniais miškų inventoriais ir Europos miškų informacine sistema, turi esminę reikšmę gerinant politinių jėgų operatyvinį atsaką kovojant su nusikalstamumo miškininkystei aspektais; pripažįsta, kad, atsižvelgiant į pagrindinius ir su miškais susijusius taikomus kintamuosius, reikalingi laiku ir dažnai iš visų valstybių narių gaunami palyginami duomenys; todėl pritaria pasiūlymui dėl ES masto miškų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistemos; ragina valstybes nares surinkti duomenis apie patikrinimo veiklą, nustatytų pažeidimų skaičių ir skirtų sankcijų rūšį ir dydį;

41. ragina valstybes nares didinti visuomenės sąmoningumą apie kovą su neteisėta medienos ruoša ir pranešti apie prieinamas priemones, t. y. vykdant tikslingas komunikacijos kampanijas; ragina valstybes nares miškų išsaugojimo sąvoką įtraukti į vaikų mokymo programą, kaip gamtos paveldo išsaugojimo sudedamąją dalį;

42. pažymi, kad bylinėjantis aplinkos bylose reikalinga teisės specialistų, turinčių konkrečių žinių ir gebėjimų, pagalba; todėl siūlo valstybėms narėms stiprinti aplinkos komponentą universitetinėse teisės studijose;

43. atkreipia dėmesį į tai, kad nuotolinio aptikimo technologijų, pvz., palydovų vaizdo, naudojimas papildo inventoriaus duomenų rinkimą vietoje, o patikrinimai gali padėti ES ir nacionaliniu lygmeniu veikiančioms kompetentingoms institucijoms tiksliau ir greičiau nustatyti dideles neteisėtos medienos ruošos veiklos teritorijas; atkreipia dėmesį į poreikį kalibruoti šiuos duomenis atsižvelgiant į duomenis, surinktus vykdant stebėseną vietoje, siekiant užtikrinti išvadų tikslumą; ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti Europos Sąjungos palydovų centre prieinamomis priemonėmis ir stiprinti savo pajėgumus kovojant su neteisėta medienos ruoša; pažymi, kad nors miškų medienos ruoša gali būti aptinkama naudojant palydovų vaizdus, teisėtą medienos ruošą dar sudėtinga atskirti nuo neteisėtos medienos ruošos; pažymi, kad palydovų veikimu pagrįstų išteklių pažabojant neteisėtą medienos ruošą veiksmingumas priklauso nuo institucijų gebėjimo naudoti informaciją ir koordinuoti ją su kitomis (vietoje veikiančiomis) stebėsenos priemonėmis ir duomenų bazėmis; mano, kad palydovų vaizdai gali papildyti vietoje atliekamus patikrinimus ir vietos inventorių duomenis, kaip vertingas šaltinis, padedantis nustatyti neteisėtą medienos ruošą, taip pat netiesiogiai nustatyti neteisėtos medienos ruošos veiklą, kuri vykdoma naudojant už leidžiamų teritorijų esančius kelius;

44. primena, kad esminį vaidmenį kovojant su neteisėta medienos ruoša ir nusikaltimais aplinkai apskritai atlieka technologinės inovacijos; ragina Komisiją skirti finansavimą valstybėms narėms technologiškai paremti, kad jų teisėsaugos pareigūnai galėtų naudotis geriausiomis priemonėmis;

45. pažymi, kad faktų nustatymo misija teritorijose, kurios nukentėjo nuo neteisėtos medienos ruošos, padėtų įvertinti tikrąją padėtį vietoje, pagrindinius veiksnius, dėl kurių imamasi neteisėtos medienos ruošos, ir pasekmes vietos gyventojams, taip pat nustatyti tolesnius veiksmus, kurių reikia imtis konkrečiais atvejais;

46. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES neremtų iniciatyvų ir projektų, kuriais būtų sudaromos sąlygos neteisėtai medienos ruošai ir miškų naikinimui arba būtų daromas kitoks panašus žalingas poveikis aplinkai;

47. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.